

Stichting Boomwachters Groningen
p/a Waterhuizerweg 29
9753 HP Haren
info@boomwachtersgroningen.nl
www.boomwachtersgroningen.nl

Gemeente Groningen
T.a.v. B en W met c.c. aan de Raad
Postbus 7081
9701 JB Groningen
griffie@groningen.nl

Groningen, 18 september 2021

Betreft: voortgangsrapportage juli 2021 inzake Rekenkamerrapport 'Beleid dat hout snijdt'

Geachte lezers,

Hieronder volgt onze reactie op de voortgangsrapportage van de gemeente Groningen m.b.t. het Rekenkamerrapport 'Beleid dat hout snijdt', een titel die onze wenkbrauwen doet ophalen, zo zult u begrijpen.

COMMUNICATIE EN TRANSPARANTIE

Bekendmakingen kapactiviteiten omwonenden

In het rapport van 2019 staat dat belanghebbenden op eenvoudige wijze kunnen kennisnemen van verstrekte vergunningen en plannen die leiden tot bomenkap (B4). Er wordt zelfs genoemd dat inwoners per brief op de hoogte worden gebracht van bomenkap bij hun in de buurt. Sinds 1 juli doet de gemeente dit niet meer. Graag verwijs ik naar onze klacht hierover en het antwoord hierop van de gemeente. Een antwoord dat niet ingaat op onze inhoudelijke bezwaren maar alleen aangeeft dat de gemeente zich houdt aan de gestelde regels in dezen. In de voortgangsrapportage lezen we dat de gemeente meent dat de motie Transparant kapbeleid is afgehandeld. U zult begrijpen dat wij het hier niet mee eens zijn. Zie bijlagen klacht Boomwachters Groningen van 9 april jl. en de reactie hierop van de gemeente. Opvallend detail is dat de gemeente, zoals zo vaak, niet ingaat op onze inhoudelijke argumenten. Een detail dat ook de Rekenkamercommissie niet is ontgaan en hier een citaat aan wijdde in haar rapport.

Inzage/verkrijgen documenten m.b.t. omgevingsvergunningen

Wij ervaren nog steeds dat wij ter zake doende stukken onvolledig en/of laat stukken toegestuurd krijgen voor het maken van bezwaar tegen kapvergunningen. Wij hebben dit tijdens het maken van bezwaar inzake het Suikerunieterrein wederom aan den lijve ondervonden en hebben dit in de hoorzitting aan de orde gesteld. De reactie van de gemeente luidde met zoveel woorden als volgt: 'Als anderen het lukt om op basis van de toegestuurde documenten een bezwaar te schrijven, dan moeten jullie dat ook kunnen.' Verder meldde de jurist van de gemeente dat ze om privacy redenen niet alle stukken konden overdragen.

Ook in dit geval is wat ons betreft de motie Transparant kapbeleid niet van tafel. Daar komt bij dat ons het gevoel wordt gegeven lastig en veeleisend te zijn. Wij zijn echter van mening dat de gemeente in dienst staat van haar onderdanen en daarom zonder morren behoort mee te werken aan de informatievoorziening die wij of degene die ons vertegenwoordigt, nodig hebben.

Verder zouden wij graag zien dat de gemeente gebruik maakt van onderzoeksbureaus buiten de regio zodat onafhankelijkheid gewaarborgd is.

Markering te kappen bomen

Eénduidige markering van bomen die gekapt gaan worden ontbreekt nog steeds. Wij constateren verschillende uitingen: groen/gele stippen, roodwit lint ... (Zie ook onze klachtenbrief waarin wij hier dieper op in gaan). Voor inwoners is dit niet te begrijpen.

Acute kap

Er is het afgelopen jaar vaker gebruik gemaakt van zogenaamde acute kap. Omwonenden worden overvallen door deze vorm van het verwijderen van bomen en tasten volledig in het duister over de redenen. Gevaarstelling wordt meestal aangevoerd door de gemeente maar bij inwoners is hier weinig begrip voor. Daar komt bij dat een medewerker van de gemeente zich in een mail naar ons heeft laten ontvallen dat er in de toekomst vaker gebruik zal worden gemaakt van 'acute of nood kap'. Wij willen graag weten waarop deze uitspraak gebaseerd is. Ook willen wij weten of de gemeente verantwoording schuldig is aan de raad over deze vorm van kap. *Het kappen van bomen is onomkeerbaar, het proces daar naartoe moet daarom uiterst zorgvuldig verlopen.*

Belangengroepen

In het rapport wordt geschreven dat 'Bomen belangengroepen worden gezien als een luis in de pels' en dat de gemeente meer in contact moet treden met deze belangengroepen. Boomwachters Groningen heeft de afgelopen anderhalf jaar op eigen initiatief contact gezocht met de wethouder 'groen', mevrouw Chakor en heeft de raad uitgenodigd voor een werkbezoek dat door Covid 19 online heeft plaatsgevonden. Ter kennismaking maar ook om onze visie te delen voor wat betreft het behoud van bomen. Wij zien dat een aantal van onze zienswijzen zo langzamerhand gehoor krijgen bij de gemeente. We noemen er hier vier:

1. Bomen eerder betrekken bij ruimtelijke plannen; de BEA moet naar zijn opzet worden gebruikt, dus vooraan bij aanvang van projecten.

2. Zieke bomen kunnen zichzelf herstellen – kap is dus lang niet altijd nodig.

3. De belangrijke waarde van bomen wordt wel erkend maar helaas nog niet meegenomen in het gemeentelijk beleid. We doelen hier op de waarden zoals het opnemen van CO2 en fijnstof, zorgen voor goede waterhuishouding en het tegengaan hittestress. Door middel van een eenvoudige tool (bijv. iTree) kunnen deze waarden meegenomen worden in het beleid.

Verder zorgen bomen voor een gevoel van welzijn bij mensen, eigenlijk zonder dat ze zich hiervan bewust zijn. Citaat uit het rapport: "Het klimaatbeleid: er is een sterk toenemende erkenning van de waarde en belang van bomen bij de klimaatmaatregelen."

4. Boomwachters Groningen focust op boomkroonvolume i.p.v. het aantal stammen. Door te focussen op volume, behoud je automatisch grote volwassen bomen. Eén op één compensatie is wenselijk maar niet voldoende. Een jonge boom doet er ongeveer 20 tot 30 jaar over om een volwassen boom te worden en dezelfde opname capaciteit te krijgen van CO2 en fijnstof enz.

Zowel de wethouder, de raad en de burgemeester hebben ter illustratie ons '[Fotoboek kap- en snoeibeleid 2016-2020 in de gemeente Groningen](#)' ontvangen. Een trieste balans van het kap- en snoeibeleid in onze gemeente.

Bovenstaande geeft duidelijk weer dat het ook voor het beleid in Groningen belangrijk is een bomenbelangengroep toe te voegen aan het *gemeentelijk natuuroverleg* of zitting laten nemen in de *onafhankelijke adviescommissie* waarover de gemeente schrijft. Ook de raad heeft de wethouder aangespoord in gesprek te gaan met de belangengroepen. Bomen worden onvoldoende vertegenwoordigd in de gemeente. We bieden ons daarom nogmaals aan zitting te nemen in een dergelijk overleg.

Kapbeleid en biomassa

Niet beschreven in het rapport maar daarom niet onbelangrijk, wij willen graag inzage krijgen in waar ons Gronings hout terecht komt. Wat zijn de afspraken met leveranciers hierover? Dit punt hebben we al meerdere malen aangekaart bij de wethouder en haar gevraagd of de stammen (maar ook snoei-afval) ter beschikking wordt gesteld als biomassa, al dan niet indirect.

Kapbeleid en compensatieregeling

Wij bestrijden de effectiviteit van de compensatieregeling en dat deze leidt tot behoud van meer bomen. Wij hebben de indruk dat er juist sneller kapvergunningen worden afgegeven omdat er een compensatieregeling bestaat. Dit geldt met name voor aanvragen door de gemeente zelf. Met als gevolg dat zij in gevallen van spontaan ontstane bomen of houtopstand niet of onvoldoende wil compenseren (vb. Suikerunieterrein Noordoost).

Het compensatiefonds

Wij vinden de invulling van het compensatiefonds onduidelijk. Het fonds wordt ook gebruikt, zo valt te lezen, voor projecten om bijv. bepaalde bomen te verbeteren. Wij vragen ons af of dit soort zaken niet gewoon hoort bij het reguliere onderhoud? Wij zien dan ook graag dat het compensatiefonds daadwerkelijk gebruikt wordt voor aanplant van bomen van een bepaalde stamdikte.

BOMENBALANS

Vergelijking met andere steden

In het rapport van 2019 wordt Groningen vergeleken met een aantal andere steden. Niet duidelijk is waarmee precies vergeleken wordt.

- Groningen: 1 boom op ca. 1,5 inwoners
- Amsterdam: 1 boom op ca. 3 inwoners
- Utrecht: 1 boom op ca. 2,5 inwoners
- Rotterdam: 1 boom op ca. 4 inwoners
- Parijs: 1 boom op ca. 22 inwoners.

Citaat uit rapport Beleid dat hout snijdt: "Op grond hiervan is Groningen - met alle voorzichtigheid hierboven reeds aangestipt - als relatief 'groene stad' aan te duiden." Maar klopt dit wel? Hieronder geven wij onze bevindingen.

Stammen versus kroonvolume

De gemeente heeft op advies van de commissie een Bomenbalans ingesteld en maakt in de balans melding van een + van 320 bomen. Het moge duidelijk zijn dat dit een getal is gebaseerd op stammen, maar we weten allemaal dat de hoeveelheid stammen niet het kroonvolume en ook niet de vergroening door bomen weergeeft. Boomwachters Groningen heeft in 2020 door Cobra Groen onderzoek laten doen naar het boomkroonvolume en dus naar de werkelijke stand van zaken van het groenoppervlak van bomen in de stad en provincie Groningen. De uitkomst laat zien dat dit volume ver achter blijft bij die van andere steden en gebieden in Nederland: de stad Groningen komt uit op een kroonvolume van 13% en de provincie op een volume van 10% (deels te verklaren doordat de provincie vooral een akkerbouwgebied is). De gemiddelde boomkroonbedekking in Nederland is 20%. De gemeente moet dus nog behoorlijk aan de bak om zich een groene stad te noemen! Goede

verzorging en behoud van volwassen bomen moet daarom de grootste prioriteit hebben in haar bomenbeleid.

Monumentale bomen

Helaas zijn de monumentale bomen nog steeds niet terug te vinden op de bomenkaart. Wij houden de gemeente aan haar toezegging dat deze dit jaar zichtbaar worden op de bomenkaart.

Bescherm bomen om kap te voorkomen!

Wij vinden dat de bomen in de stad onvoldoende beschermd worden bijvoorbeeld tijdens bouwactiviteiten door particulieren, externe partijen en de gemeente zelf. Het ontbreekt ook aan handhaving op dit gebied.

Een ander punt is dat de afgelopen jaren veel grote/hoge vrachtwagens in onze stadswijken rijden die schade toebrengen aan de stadsbomen. Wij vragen de gemeente om beleid te maken op dit punt en om hoge vrachtwagens te weren uit de wijken. Los van het feit dat vrachtverkeer ongezond en onveilig is in een wijk, beschadigen zij ook de basten en wortels (parkeren) van bomen.

Snoeibeleid in relatie tot bomenkap

Nauw verbonden met het kapbeleid is het snoeibeleid, niet besproken in het rapport maar wel in samenhang te zien met de aantallen kapvergunningen.

Boomwachters Groningen wijst de gemeente er keer op keer op dat onze stadse bomen te rigoureuus gesnoeid worden: hoog opkronen, kandelaber en ... kunnen bomen kwetsbaar maken voor wind en schimmels met als gevolg de voor de gemeente zo belangrijke reden om bomen te kappen: gevaarstelling. Beter onderhoud en snoeiwerk verlengen de leeftijd van een boom en is dus een duurzame oplossing in het kader van het bomenbeleid.

Ook nu weer delen wij graag onze expertise en ideeën t.a.v. snoei van bomen met de gemeente.

Bomen versus (woning)bouw

“De hoge ambities op deelreinen kunnen in de praktijk strijdigheid opleveren. Ambities voor de hoeveelheid ‘groen’ en ‘bomen’ zijn moeilijk waar te maken in combinatie met een beleid gericht op een compacte stad, een stevige woningbouwopgave en versterking van werkgelegenheid.”

Boomwachters Groningen moet helaas concluderen dat bij de te maken afwegingen bomen al snel wijken voor andere belangen. Dit heeft deels te maken met het feit dat bomen veel te laat ‘in beeld komen’ bij projecten. We roepen dan ook de raad op hier veel meer ‘bovenop’ te zitten en kritischer te zijn en alternatieven beter te (laten) onderzoeken.

Met vriendelijke groeten,

Namens Boomwachters Groningen

Marinel Pleij

Bijlagen:

1. Klacht inzake bekendmaking kapvergunningen d.d. 9 april 2021
2. Reactie klacht bekendmaking kapvergunningen d.d. 6 juli 2021
3. Via onze website te bekijken: [Fotoboek kap- en snoeibeleid 2016-2020 in de gemeente Groningen](#)